

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: دکتری

رشته: آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان

کمیته: زبانشناسی

گروه: علوم انسانی

مصوبه هشتصد و هفتاد و یکمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۴/۱۱/۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّمَّانِ الرَّحِيمِ

برنامه درسی دوره دکتری رشته آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان

گروه: علوم انسانی

کمیتہ تخصصی: زبانشناسی

رشته: آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان

گرایش: —

دوره: دکتری

شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی، در هشتصد و هفتاد و یکمین جلسه مورخ ۹۴/۱۱/۲۴، با برنامه درسی دوره دکتری رشته آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان موافقت کرد.

این برنامه به مدت ۵ سال در کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی قابل اجرا می‌باشد.

مجتبی شیربعتی نیاسر

نایب رئیس شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

عبدالرحیم نوه‌ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

مشخصات کلی برنامه دکتری آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان

مقدمه

زبان فارسی بارزترین شاخص هویت ملی ماست که پیوندی گسست‌ناپذیر با همه تاریخ ما دارد؛ به گونه‌ای که آشنائی با فرهنگ و تمدن اصیل ایرانی بدون آشنائی با زبان فارسی هیچ گاه کامل نیست. از سوی دیگر، سیل علاقمندان به این فرهنگ و تمدن کهن روز به روز فزونی یافته و این نکته آموزش علمی زبان فارسی را به ضرورتی اجتناب‌ناپذیر تبدیل کرده است. بعلاوه، در نقشه جامع علمی کشور، ارتقاء جایگاه زبان فارسی در بین زبان‌های بین‌المللی یکی از اهداف کلان نظام علم و فناوری کشور به شمار آمده است. تأسیس دوره دکتری آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان، همسو با این هدف کلان نقشه جامع علمی کشور و، در حقیقت، زمینه‌سازی برای پاسخ‌گوئی به یک نیاز ملی و بین‌المللی است.

هدف

هدف از تأسیس رشته آموزش زبان فارسی تربیت متخصصانی است که بتوانند آخرین پیشرفت‌های دانش زبان‌شناسی کاربردی، آموزش زبان و روان‌شناسی یادگیری را در خدمت آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان به کار گیرند.

تعریف

رشته آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان، رشته‌ای است با ماهیتی کاربردی؛ که هم‌راستا با دیپلماسی عمومی و علمی جمهوری اسلامی ایران و مبتنی بر یافته‌های نوین علم آموزش زبان دوم/خارجی برای ترویج و گسترش زبان فارسی در سراسر جهان تأسیس می‌گردد.

ضرورت و اهمیت

ترویج و گسترش زبان فارسی در خارج از مرزهای ایران، یکی از ارکان دیپلماسی عمومی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است که البته، دارای سابقه ای بسیار طولانی است. در حال حاضر، در بیش از دویست دانشگاه از سراسر جهان، زبان فارسی در قالب یک رشته مستقل یا بخشی از دوره‌های آموزشی دیگر مثل شرق‌شناسی، ایران‌شناسی، زبان‌شناسی، تاریخ ایران و تاریخ باستان به دانشجویان خارجی آموزش داده شود. تامین نیازهای علمی این دانشگاه‌ها مستلزم برنامه‌ریزی سنجیده و تربیت نیروی انسانی

کارآمد و متخصص است. راه اندازی دوره دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان اقدامی است در همین راستا.

بعلاوه، یکی از اهداف کلان نظام علم و فناوری «ارتقای جایگاه زبان فارسی در بین زبان‌های بین‌المللی» است (سند نقشه جامع علمی کشور، ص ۷، بند ۶). برای این هدف کلان، چندین راهبرد پیش‌بینی شده است که یکی از آنها «تعامل فعال و اثرگذار در حوزه علم و فناوری با کشورهای دیگر» است (همان منبع، ص ۳۰). برای تحقق این راهبرد نیز، چند اقدام مهم و ملی در نظر گرفته شده است که از مهمترین آنها می‌توان به «برنامه‌ریزی برای جذب دانشجویان خارجی و توسعه و ابداع روش‌های سهل و سریع فارسی آموزی» (همان منبع، ص ۳۰) اشاره کرد. یکی از ضرورت‌های انکارناپذیر تحقق این اهداف نقشه جامع علمی کشور، راه‌اندازی دوره دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان است.

نقش و توانایی

فارغ‌التحصیلان این دوره توانایی خواهند یافت تحقیق و آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان و بررسی مسائل حاکم بر یادگیری این زبان به عنوان زبان دوم/خارجی، تهیه و تدوین مواد درسی و همچنین تربیت معلم در این رشته را برعهده گیرند.

مشاغل قابل احراز

- از جمله مشاغلی که توسط دانش‌آموختگان این رشته قابل احراز است، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
۱. مدرس/استاد آموزش زبان فارسی برای مراکز آموزش زبان فارسی به خارجیان؛ به ویژه در بخش خصوصی
  ۲. مدرس/استاد آموزش زبان فارسی جهت اعزام به دانشگاه‌های خارجی و دفاتر فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور
  ۳. مترجم زبان فارسی برای شرکت‌های خارجی داخل و خارج از ایران
  ۴. مدرس آموزش زبان فارسی به دانش‌آموزان دوزبانه/غیرفارسی زبان داخل کشور
  ۵. استاد/پژوهشگر برای دانشگاه‌های مجری دوره مترجمی زبان فارسی و دوره کارشناسی ارشد رشته آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان
  ۶. پژوهشگر آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان

طول دوره

مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری حداقل سه سال و نیم و حداکثر چهار سال و نیم است و دانشجوی در شیوه آموزشی - پژوهشی تا پایان نیمسال دوم و در شیوه پژوهشی همزمان با پذیرش از همان نیمسال اول، موظف است موضوع رساله خود را با هماهنگی استاد راهنما تعیین و فعالیت پژوهشی خود را آغاز کند.

شرایط پذیرش

الف) داوطلبان ورود به دوره دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان باید دارای شرایط و ضوابط تعیین شده در آئین نامه دوره های دکتری باشند.

ب) داوطلبان ورود به دوره دکتری باید دارای درجه کارشناسی ارشد در رشته آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان، آموزش زبان فارسی، آموزش (هر یک از) زبان های خارجی، زبان شناسی همگانی یا زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه های مورد قبول وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشند. فارغ التحصیلان رشته های زبان شناسی، آموزش زبان های خارجی و زبان و ادبیات فارسی پس از گذراندن ۶ واحد درس جبرانی و کسب موفقیت در امتحانات مربوطه می توانند در دوره دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان شرکت کنند.

مواد امتحانی و ضرایب

داوطلبان متقاضی تحصیل در این رشته باید در آزمون ورودی شرکت نموده و حداقل نمره مورد نیاز را مطابق ضوابط تعیین شده در آئین نامه های مربوطه کسب نمایند. جدول مواد امتحانی و ضرایب دروس به شرح جدول زیر است:

ردیف	مواد امتحانی	ضریب
۱	اصول و نظریه‌های آموزش زبان	۲
۲	مبانی تهیه و تدوین مواد آموزشی	۱,۵
۳	دستور زبان فارسی (آواشناسی و واج‌شناسی، صرف و نحو)	۲
۴	آزمون‌سازی و نظریه‌های ارزشیابی	۱,۵
۵	سیر تحول زبان و ادبیات فارسی	۱,۵
۶	زبان تخصصی (زبان انگلیسی)	۱,۵

برنامه دوره دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان

دروس دوره دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان به سه بخش تقسیم شده است:

الف- دروس جبرانی ۶ واحد

ب- دروس اجباری ۱۲ واحد

ج- دروس اختیاری ۶ واحد

رساله نیز شامل ۱۸ واحد درسی خواهد بود.

جدول دروس جبرانی دوره دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان

پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس	نوع درس و ساعت			تعداد واحد	نام درس	شماره
	۴ ساعت	۳ ساعت	۲ ساعت			
	۳۲		۳۲	۲	گونه‌های زبان فارسی معاصر	۰۱
	۳۲		۳۲	۲	رویکردهای طراحی برنامه درسی و ارزیابی آموزشی	۰۲
	۳۲		۳۲	۲	نظریه‌های ارزشیابی و آزمون‌سازی و کاربرد آنها در زبان فارسی	۰۳
	۳۲		۳۲	۲	اصول و فنون آموزش مهارت‌های زبانی	۰۴
	۳۲		۳۲	۲	تهیه و تدوین مواد آموزشی	۰۵

۰۶	نظام آوایی زبان فارسی	۲	۳۲	۳۲
۰۷	صرف زبان فارسی	۲	۳۲	۳۲
۰۸	نحو زبان فارسی	۲	۳۲	۳۲
۰۹	معنی‌شناسی	۲	۳۲	۳۲
جمع		۱۸	۲۸۸	۲۸۸

تبصره: پذیرفته‌شدگانی که رشته کارشناسی ارشد آنها، آموزش زبان فارسی و آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان نباشد، موظف هستند ۶ واحد از دروس فوق یا سایر دروس مرتبط دوره کارشناسی ارشد آموزش زبان فارسی به غیرفارسی-زبانان را به تشخیص گروه آموزشی بگذرانند.

جدول دروس اجباری دوره دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

ردیف	نام درس	تعداد واحد	نوع درس و ساعت			پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس
			نظری	عملی	آزمایشی	
۱۰	بررسی و نقد اصول و نظریه‌های یادگیری و آموزش زبان دوم/خارجی	۲	۳۲		۳۲	
۱۱	سمینار مسائل آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان	۲	۳۲		۳۲	
۱۲	مباحث نوین در آموزش مهارت‌های زبان فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۱۳	آزمون‌سازی پیشرفته زبان فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۱۴	بررسی و نقد منابع آموزشی زبان فارسی برای غیرفارسی‌زبانان	۲	۳۲		۳۲	
۱۵	مبانی و شیوه‌های آموزش زبان فارسی مبتنی بر فناوری-های نوین	۲	۳۲		۳۲	
جمع		۱۲	۱۹۲		۱۹۲	

جدول دروس اختیاری دوره دکتری آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان

بیش‌نیاز یا زمان ارائه درس	نوع درس و ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	۱ ساعت	۲ ساعت	۳ ساعت			
	۳۲		۳۲	۲	روش تحقیق کمی و کیفی بیسرفته	۱۶
	۳۲		۳۲	۲	تحقیق در متون نظم و نثر گذشته زبان فارسی	۱۷
	۳۲		۳۲	۲	تحقیق در متون نظم و نثر معاصر زبان فارسی	۱۸
	۳۲		۳۲	۲	معنی‌شناسی و کاربردشناسی زبان فارسی	۱۹
	۳۲		۳۲	۲	زبان‌شناسی مقابله‌ای و تجزیه و تحلیل خطاها	۲۰
	۳۲		۳۲	۲	مباحث نوین در صرف و نحو زبان فارسی و کاربرد آموزشی آنها	۲۱
	۳۲		۳۲	۲	طراحی دوره تربیت مدرس زبان فارسی	۲۲
	۳۲		۳۲	۲	ایران‌شناسی	۲۳
	۳۲		۳۲	۲	رده‌شناسی زبان فارسی	۲۴
	۳۲		۳۲	۲	روان‌شناسی زبان	۲۵
	۳۲		۳۲	۲	جامعه‌شناسی زبان	۲۶
	۳۲	۳۲	۱۶	۲	تحقیق آزاد	۲۷
	۴۰۰	۳۲	۳۷۰	۲۴	جمع	

* از مجموع جدول دروس اختیاری فوق‌الذکر، دانشجو موظف است ۶ واحد را انتخاب نماید.

**سرفصل دروس جبرانی دوره دکتری
آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان**

گونه‌های زبان فارسی معاصر Varieties of the Contemporary Persian

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

کد درس: ۰۱

هدف: کسب دانش و توانایی لازم برای معرفی و آموزش تفاوت‌های گفتار و نوشتار در زبان و نیز تفاوت‌های دو گونه گفتاری و نوشتاری زبان فارسی معاصر ضمن پرداختن به گروه‌بندی هر یک از دو گونه در چارچوب سبک‌های زبان فارسی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- مطالعه در پیدایش گفتار و نوشتار در زبان‌های بشری؛
- بررسی تفاوت‌های دو گونه گفتاری و نوشتاری در زبان و مقایسه زبان‌های کنونی در این زمینه؛
- معرفی و بحث در سبک‌های رسمی و غیررسمی زبان فارسی؛
- گروه‌بندی گونه گفتاری زبان فارسی به صورت گونه‌های فرعی خوانداری، ادیبانه، معیار، محاوره‌ای و عامیانه و نیز گروه‌بندی گونه نوشتاری زبان فارسی به صورت ادیبانه، معیار و شکسته؛ معرفی و آموزش تفاوت گونه‌های یادشده در چارچوب سبک‌های رسمی و غیررسمی زبان فارسی.

برخی از منابع پیشنهادی:

- سمیعی گیلانی، احمد (۱۳۸۶). نگارش و ویرایش، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) مدرس، یحیی (۱۳۶۸). درآمدی بر جامعه‌شناسی زبان، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.
- نجفی، ابوالحسن (۱۳۷۸). گونه‌های زبان فارسی، تهران: انتشارات نیلوفر
- Akmajian, A. et. al. (2010). *Linguistics: An Introduction to Language and Communication*, 6th ed. Cambridge, Mass.: The MIT Press.
- Halliday, M. A. K. (1989). *Spoken and Written Language*. Oxford: Oxford University Press.
- Jourdan, Christine and Kevin Tuite (eds.). (2009). *Language, Culture and Society: key topics in linguistic anthropology*.
- Mackey, Alison. (2008). *Conversational Interaction in Second Language*. Cambridge University press
- Singleton, D. M and D. G. Little (1984). *Language learning in formal and informal contexts*. British Association for Applied Linguistics.
- Tannen, D. (1984). *Spoken and Written Language: Exploring Orality and Literacy*, New Jersey: Ablex Publishing Corporation

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

رویکردهای طراحی برنامه درسی و ارزیابی آموزشی Syllabus Design Approaches and Educational Evaluation

کد درس: ۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با رویکردهای طراحی برنامه درسی و شیوه‌ها و الگوهای ارزیابی آموزشی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- آشنایی با اصول و مبانی نظری طراحی برنامه درسی (Syllabus design).
- درک رابطه بین روش تدریس و برنامه درسی.
- بررسی انواع برنامه درسی.
- آشنایی با شیوه‌های ترکیب و تلفیق برنامه‌های درسی.
- آشنایی با اصول و روش‌های ارزیابی برنامه‌های درسی

برخی از منابع پیشنهادی:

- Ellis, R. (2003). *Task-based Language Learning & Teaching*. Oxford University Press.
- Krahnke, Karl. (1987). *Approaches to Syllabus Design for Foreign Language Teaching*. Prentice Hall Regents, Englewood Cliffs.
- Nunan, D. (1999). *Syllabus Design*. New York: McGraw-Hill.
- Van den Branden, K. (2006). *Task-based Language Education; from Theory to practice*. Cambridge University Press.
- Yalden J. (1987). *Principles of Course Design for language Teaching*. Cambridge: University Press.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

نظریه‌های ارزشیابی و آزمون‌سازی و کاربرد آنها در زبان فارسی Assessment and Testing Theories and their Usage in Teaching Persian

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

کد درس: ۰۳

هدف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم کلی اندازه‌گیری و ارزشیابی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

طرح اصول و ضوابط ناظر بر تهیه آزمون‌های پیشرفت تحصیلی، انشایی، کوتاه پاسخ، چند گزینه‌ای و عینی و کار عملی برای دانشجویان تا بتوانند با استفاده از روشهای آماری برای تفسیر نمرات آزمون استفاده کنند و نمونه‌ای از هر یک از آزمون‌ها را برای زبان فارسی طراحی نمایند.

برخی از منابع پیشنهادی:

سیف، علی اکبر. (۱۳۸۳). *اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی*.

جعفرپور، محمدجواد. (۱۳۷۵). *آزمون‌شناسی در زبان*. انتشارات دانشگاه شیراز

فرهادی، حسین؛ عبدالجواد جعفرپور و پرویز بیرجندی. (۱۳۸۹). *Language Testing Skill from Theory to Practice*. (چاپ شانزدهم) سمت.

Antony, John Kunnan. (2000). *Fairness and Validation in Language Assessment*.

Brown, H. D., (2010). *Language Assessment: Principles and Classroom Practice*. New York: Pearson Education.

Buck, G. (2001). *Assessing Listening*. Cambridge: Cambridge University Press.

Fulcher, G. (2010). *Practical Language Testing*. New York: Routledge, Taylor & Francis Group.

Hawkey, Roger. (2004). *A Modular Approach to Testing English Language Skills*. Publisher: Cambridge University Press

Hughes, A. (2002). *Testing for Language Teachers*, 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press.

McNamara, T. & Carsten R. (2006). *Language Testing: The Social Dimension*. Oxford Mass.: Wiley-Blackwell.

Purpura, James E. (1999). *Learner Strategy Use and Performance on Language tests: A Structural Equation Modeling Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

اصول و فنون آموزش مهارت‌های زبانی

Principles and Techniques of Teaching Language Skills

کد درس: ۰۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با اصول و فنون آموزش عملی مهارت‌های زبانی

سرفصل درس: (۲۲ ساعت)

- آشنایی با تعریف هر یک از مهارت‌های چهارگانه زبان،
- بررسی پیشینه مطالعات مربوط به هر مهارت در روش‌ها و رویکردهای مختلف آموزش زبان،
- آشنایی با اصول و فنون آموزش شنیدن، صحبت کردن، خواندن، نوشتن، واژگان، تلفظ و دستور زبان فارسی

برخی از منابع پیشنهادی:

- زندى، بهمن (۱۳۹۴). روش تدریس زبان فارسی (چاپ پانزدهم). انتشارات سمت
- ضیاء حسینی، سید محمد (۱۳۸۵). اصول و نظریه‌های آموزش زبان به غیر فارسی‌زبانان. انتشارات سخن
- Burgess, S. , K. Head (2005). *How to teach Exam*. Edinburgh Gate: Pearson Education.
- Farhadi, H. & Saber, D. (2006). *An Introduction to Methodology of TEFL/TESL*. SAMT
- Harmer, J. (2009). *How to Teach Writing*. Edinburgh Gate: Pearson Education.
- Harmer, J. (2012). *Essential Teachers Knowledge Core Concepts in English Language Teaching*. Edinburgh Gate: Pearson Education.
- Harmer, J. , S. Thornbury (2002). *How to Teach Vocabulary*. Edinburgh Gate: Pearson Education.
- Kelly, G. (2001). *How to teach pronunciation*. Edinburgh Gate: Pearson Education.
- Long, M.H. and C.J. Doughty (eds.) (2011). *The Handbook of Language Teaching*. Wiley- Blackwell Publishing Ltd.
- Nation, I. (2009). *Teaching ESL/EFL listening and speaking*. New York: Routledge.
- Nunan, D. (ed.) (2003). *Practical English Language Teaching*. Mc Graw Hill.
- Scrivener, J. (2011). *Learning Teaching*. MacMillan.
- Thornbury, S. (2005). *How to Teach Speaking*. Edinburgh Gate: Pearson Education.
- Thornbury, S. (2000). *How to Teach Grammar*. Edinburgh Gate: Pearson Education.
- Wilson, j. (2008). *How to teach Listening*. Pearson Longman.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال

تهیه و تدوین مواد آموزشی Instructional Material Development

کد درس: ۰۵

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: بکارگیری عملی اصول و مبانی طراحی برنامه درسی در آموزش زبان فارسی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- آشنایی با انواع برنامه های درسی از جمله برنامه های دستوری، مفهومی-نقشی، موقعیتی، مهارت محور، محتوای محور و فعالیت محور و نقاط ضعف، نقاط قوت و کاربردهای هر یک از این برنامه ها
- آشنایی با عوامل موثر در ترکیب و تلفیق برنامه های درسی
- نقد و بررسی کتاب های آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان بر اساس اصول و مبانی طراحی برنامه درسی.
- تهیه مواد درسی برای آموزش ابعاد مختلف زبان فارسی

برخی از منابع پیشنهادی:

- Ellis, R. (2003). *Task-based Language Learning and Teaching*. Oxford University Press.
- Van den Branden, K.(ed.) (2006). *Task-based Language Education; from theory to practice*. Cambridge University Press.
- Willis, d. & J. Willis. (2007). *Doing Task-based Teaching*. Oxford University Press.
- Richards, J. C., (2014) *Curriculum Development in Language Teaching* (New ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Cunningsworth, A. (1999). *Choosing Your Course book*. Oxford: Macmillan Education.
- Tomlinson, B. (2011). *Materials Development in Language Teaching*, 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

نظام آوایی زبان فارسی

Persian Phonology

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

کد درس: ۰۶

هدف: آشنایی با مفاهیم پایه در آواشناسی تولیدی و آکوستیکی و کاربرد آنها در توصیف زبان‌ها و گویش‌های ایرانی؛ آشنایی با واج‌شناسی زبان فارسی؛ آشنایی با دشواری‌های تلفظی زبان فارسی و نحوه برخورد با آنها در آموزش زبان فارسی

سرفصل دروس: (۳۲ ساعت)

- مروری بر امکانات تولیدی زبان‌های بشری و مثال‌های هر یک از زبان‌ها و گویش‌های ایرانی، آشنایی با مفاهیم پایه در آواشناسی آکوستیکی و اهمیت نرم‌افزارهای تحلیل صوت در توصیف دقیق آواهای زبانی؛
- آشنایی با واج‌شناسی زبان فارسی شامل همخوان‌ها و واکه‌ها، واج‌گونه‌های واج‌ها، فرایندهای واجی، مشخصه‌های ممیز، قواعد واجی، ساختمان هجایی و عناصر زبرنجیری در زبان فارسی، دشواری‌های آموزش تلفظ زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان؛
- مروری بر شیوه‌های آموزش تلفظ به زبان‌آموزان

برخی از منابع پیشنهادی:

- نمره، ی. (۱۳۷۸). *آواشناسی زبان فارسی: آواها و ساخت آوایی* (ویرایش دوم). تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- حق‌شناس، ع. م. (۱۳۵۶). *آواشناسی (فونتیک)*. تهران: انتشارات آگاه.
- سپنتا، س. (۱۳۷۷). *آواشناسی فیزیکی زبان فارسی*. اصفهان: نشر گلها.
- کرد زعفرنلو کامبوزیا، ع. (۱۳۸۸). *واج‌شناسی: رویکردهای قاعده‌بنیاد*. تهران: سمت
- علی نژاد، ب. و فهیمه حسینی بالام (۱۳۹۱). *مبانی آواشناسی آکوستیکی*. اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان
- مدرسی قوامی، گ. (۱۳۹۰). *آواشناسی: بررسی علمی گفتار*. تهران: سمت
- مشکوه‌الدینی، م. (۱۳۸۸). *ساخت آوایی زبان*. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی
- پارمحمدی، ل. (۱۳۶۴). *درآمدی به آواشناسی*. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

Kent, R.D. & Read, C. (2001). *The acoustic analysis of speech*. London: Singular Publishing Group, Inc.

Peter Ladefoged and Keith Johnson (2014). *A Course in Phonetics*, 5th ed. Boston: Thomson Wadsworth.

Lodge, Ken. (2009). *A Critical Introduction to Phonetics*. London: Continuum.

Reetz, H. & Jongman, A. (2009). *Phonetics: transcription, production, acoustics, and perception*. UK: Wiley-Blackwell.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

صرف زبان فارسی Persian Morphology

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

کد درس: ۰۷

هدف: آشنائی با ساختمان واژه و ویژگی های صرفی، صرفی-نحوی و واژه-واجی زبان فارسی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- پیشینه مطالعات صرف از عصر ساخت‌گرائی تا زمان حاضر؛
- آشنائی با مفاهیم بنیادی صرف مثل واژه، تکواژ و تکواژگونه؛
- آشنائی با فرایندهای واژه‌سازی زبان فارسی از جمله ترکیب، اشتقاق، تصریف، تکرار و جز اینها

برخی از منابع پیشنهادی:

- شقایق، ویدا (۱۳۹۰). مبانی صرف. تهران: سمت
- طباطبائی، علاءالدین (۱۳۷۶). فعل بسیط و واژه‌سازی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی
- _____ (۱۳۸۲). اسم و صفت مرکب در زبان فارسی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی
- کلباسی، ایران (۱۳۷۱). ساخت اشتقاقی واژه در فارسی امروز. تهران، پژوهشگاه مطالعات فرهنگی. علوم انسانی
- قطره، فریبا و شهرام مدرس خیابانی (۱۳۹۱). مجموعه مقالات سومین هم‌اندیشی صرف. تهران: نشر نویسه پارسی
- مشکوه‌الدینی، مهدی (۱۳۸۸). دستور زبان فارسی: واژگان و بیوندهای ساختی. تهران: سمت
- مقربی، مصطفی (۱۳۷۲). ترکیب در زبان فارسی. تهران: انتشارات توس
- Bauer, L. (2003). *Introducing Linguistic Morphology*, 2nd ed., Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Haspelmath, M. (2010). *Understanding Morphology*, London: Arnold.
- Katamba, F. (2006). *Morphology*, London: Macmillan Press Ltd.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

نحو زبان فارسی Persian Syntax

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۰۸

نوع واحد: نظری

هدف: آشنائی با روابط و عناصر نحوی زبان فارسی، آشنائی با قواعد و فرایندهای نحوی زبان فارسی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- بررسی نارسائی‌های دیدگاه‌های سنتی در توصیف ویژگی‌های نحوی زبان فارسی،
- بررسی ساخت‌های نحوی زبان فارسی،
- بررسی روابط و عناصر نحوی زبان فارسی بر پایه نظریه زایشی و سایر رویکردهای مطرح در زبان‌شناسی مدرن،
- بررسی شیوه‌های عملکرد قواعد و فرایندهای نحوی زبان فارسی

برخی از منابع پیشنهادی:

- ارژنگ، غلامرضا. (۱۳۷۴). دستور زبان فارسی. تهران. نشر قطره.
- افراشی، آزیتا. (۱۳۸۶). ساخت زبان فارسی. تهران: سمت.
- دبیرمقدم، محمد. (۱۳۸۹). (ویراست دوم). زبان‌شناسی نظری: پیدایش و تکوین دستور زایشی. تهران: سمت.
- دبیرمقدم، محمد. (۱۳۸۴). پژوهش‌های زبان‌شناختی (مجموعه مقالات). تهران: انتشارات مرکز نشر دانشگاهی.
- راسخ مهند، محمد. (۱۳۸۸). گفتارهایی در نحو. تهران: نشر مرکز.
- حق‌شناس، علی‌محمد و همکاران. (۱۳۸۵). دستور زبان فارسی. تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران.
- غلامعلی زاده، خسرو. (۱۳۷۶). ساخت زبان فارسی. تهران: احیاء کتاب.
- فرشیدورد، خسرو. (۱۳۷۵). گفتارهایی درباره دستور زبان فارسی. تهران: امیر کبیر.
- مشکوه‌الدینی، مهدی. (۱۳۸۸). دستور زبان فارسی. تهران: سمت.
- میرعمادی، سید علی. (۱۳۷۶). نحو زبان فارسی: بر پایه نظریه حاکمیت و مرجع‌گزینی. تهران: سمت.
- خانلری، پرویز. (۱۳۷۲). دستور زبان فارسی (چاپ هفتم). تهران: انتشارات توس.
- وحیدیان کامیار، تقی. (۱۳۸۶). دستور زبان فارسی. تهران: سمت.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

معنی شناسی Semantics

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۰۹

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با آخرین پیشرفت‌ها در زمینه معنی‌شناسی با تأکید بر قواعد معنایی حاکم بر زبان فارسی؛ آشنایی با اصول و نظریه‌های معنی‌شناسی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- مروری بر مسایل بنیادین معنی‌شناسی،
- آشنایی با نظریه‌های معنایی،
- سنجش مبانی نظریه‌های معنایی با رفتارهای معنایی زبان فارسی،
- آشنایی با انواع روابط مفهومی در سطح واژه و جمله (با تأکید بر نحوه بهره‌گیری از این روابط در آموزش زبان فارسی)

برخی از منابع پیشنهادی:

- صفوی، کورش. (۱۳۸۰). *درآمدی بر معناشناسی*. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی.
- _____ (۱۳۸۲). *معنی‌شناسی کاربردی*. تهران: انتشارات همشهری.
- لایتنر، جان. (۱۳۹۱). *درآمدی بر معنی‌شناسی زبان*. ترجمه‌ی کورش صفوی. تهران: نشر علمی.
- Evans, Vyvyan & Melanie Green. (2006). *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press (part II, pp. 153-470).
- Harford, J. (2007). *Semantics: A course book* (2nd ed.) Cambridge: Cambridge University Press.
- Löbner, Sebastian. (2013). *Understanding Semantics*. London: Arnold
- Lyons, J. (1995). *Linguistic Semantics: An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Partee, B.H. (ed.) (2004). *Compositionality in Formal Semantics*. Blackwell.
- Portner, P., et. al. (eds.). (2002). *Formal Semantics*. Blackwell.
- Riemer, N. (2010). *Introducing Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Saeed, J. (2015). 4th ed. *Semantics*. Oxford: Blackwell.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

سرفصل دروس اجباری دوره دکتری
آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان

بررسی و نقد اصول و نظریه‌های یادگیری و آموزش زبان دوم/خارجی
Reviewing and Criticizing the Principles and Theories of Learning and Teaching
Second/Foreign Language

کد درس: ۱۰

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: کسب توانایی در بررسی و تحلیل نظریه‌هایی آموزش زبان دوم از دیدگاه روان‌شناسی، زبان‌شناسی و عصب‌شناسی زبان.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- آشنایی با اصول و پیشینه نظریه‌پردازی در آموزش زبان دوم/خارجی.
- بررسی و نقد نظریه‌های رفتارگرا، شناختی و تعاملی.
- بررسی و نقد رویکردهای شناختی-تکوینی از جمله دیدگاه پردازش اطلاعات، فرضیه تعامل، فرضیه رقابتی، فرضیه برون‌داد قابل فهم، نظریه پردازش‌پذیری.
- بررسی و نقد نقش عوامل بیرونی (مثل مطالب درسی و محیط بیرونی) و عوامل درونی (مثل ویژگی‌های شناختی و عاطفی فارسی‌آموزان) در آموزش زبان فارسی به خارجی‌ان.
- بررسی و نقد یافته‌های پژوهشی در مورد یادگیری زبان دوم و نحوه کاربست آنها در آموزش زبان فارسی به خارجی‌ان.
- آشنایی با روش‌های تحقیق در مطالعات زبان دوم و نحوه کاربست آنها در تحقیقات آموزش زبان فارسی به خارجی‌ان.

منابع پیشنهادی:

- Doughty, C.J. and M.H. Long (eds.). (2005). *The Handbook of Second Language Acquisition*. Blackwell Publishing Ltd.
- Long, M.H. and C.J. Doughty (eds.) (2011) *The Handbook of Language Teaching*. Wiley- Blackwell Publishing Ltd.
- Jarvis, Peter. (2006). *The Theory and Practice of Teaching*. 2nd ed. Publisher: Routledge
- Lightbown, P.M. and N. Spada (3rd ed), (2006). *How Languages are learned*. Oxford University Press.
- Loughran, John and Tom Russell. (1997). *Teaching about Teaching: Purpose, Passion and Pedagogy in Teacher Education*. Publisher: Routledge; 1st. edition (April 3, 1997)
- Van Patten, Bill and Jessica Williams. (2014). *Theories in Second Language Acquisition*. Publisher: New York: Routledge.
- Halliday, M. A. K. (2004). *The Language of Early Childhood*. N.Y.: Continuum.
- Goodluck, H. (1991). *Language Acquisition: A Linguistic Introduction*. Blackwell publishing.
- Gillen, J. (2003). *The Language of Children*. Routledge.
- Gleason, J. B. and N. B. Ratner (8th. ed.). (2012). *Development of Language*. Pearson Education, Inc.

- Friederici, A. D. and G. Thierry (eds.). (2008). *Early Language Development*. John Benjamins Publication Company.
- Hoff, E. (2008). *Language development* (4th. Ed.). Farmington Hills, MI: Wadsworth.
- Hoff, E. & Shatz, M. (2009). *Blackwell handbook of language development*. Blackwell publishing.
- Kager, R., Pater, J., & Zonneveld, W. (eds.) (2004). *Constraints in phonological acquisition*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Kuhl, P. K., Conboy, B., Padden, D. N. T., & Pruitt, I. (2005). *Early speech perception and later language development: Implications for the "critical period,"* *Language Learning and Development*, 1,237-264.
- Lidz, J. (2007). *the abstract nature of syntactic representations: Consequences for a theory of learning.* In E. Hoff & M. Shatz (eds.). *Blackwell handbook of language development* (pp. 277-303). Malden, MA: Blackwell.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی

سمینار مسائل آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

Issues of Teaching Persian to Non-native Speakers

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۱۱

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مسائل و پیچیدگی‌های آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان و ارائه راهکارهای عملی برای حل آنها، شناخت ویژگی‌های خاص زبان فارسی و مسائل و مشکلات غیرفارسی‌زبانان در یادگیری آنها

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- آشنایی با معیارهای بررسی و نقد مسائل آموزش زبان،
- نقد و بررسی روش‌های آموزش زبان در دو دوره روش‌گرا و پساروش‌گرا،
- بررسی تاریخچه آموزش زبان فارسی به خارجیان در داخل و خارج از ایران
- بررسی مسائل مرتبط با آموزش زبان فارسی رسمی و غیررسمی
- بررسی تطبیقی آموزش زبان فارسی در کشورهای مختلف جهان؛ به ویژه مقایسه وضعیت آموزش زبان فارسی در جغرافیای تمدنی زبان فارسی و آمریکا و اروپا
- مسائل فرهنگی در آموزش زبان فارسی به خارجیان
- تربیت معلم آموزش زبان فارسی به خارجیان
- بررسی و نقد خطاهای فارسی‌آموزان خارجی و ارائه راه‌حل برای رفع آنها،
- شناخت ویژگی‌های منحصری‌فرد خط و نظام نوشتاری زبان فارسی و تجزیه و تحلیل خطاهای فارسی‌آموزان خارجی و ارائه راهکار برای حل آنها،
- شناسایی ویژگی‌های فرهنگی و بینا فرهنگی پر کاربرد در متون زبان فارسی و ارائه راهکار برای آموزش آنها،
- نقد شیوه‌های تربیت معلم/مدرس آموزش زبان فارسی با خارجیان،
- آشنایی با هویت زبانی و میان فرهنگی فارسی‌آموزان خارجی،
- بررسی و نقد مسائل فرهنگی و اجتماعی زبان فارسی در کشورهای هدف

منابع پیشنهادی:

منابع این درس بنا به صلاحدید استاد آن تعیین می‌گردد. با وجود این، توصیه می‌شود بخش‌هایی از زمان این درس به نقد و بررسی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی حوزه آرفا و همچنین، کتاب‌ها و مقاله‌های تخصصی مجلات معتبر داخلی و خارجی، از جمله موارد زیر اختصاص داده شود:

Aimee, J. (2010). *Preparing pre-service- Teachers for multicultural classrooms*. Australian Journal of Teacher Education. 35 (2), 35-48.

- Beijaard, D. Meijer, P. C., & Verloop N. (2004). *Reconsidering research on (teachers' professional identity)*. *Teaching and Teacher Education*, 20, 107- 128.
- Borg, S. (2006). *The distinctive characteristics of foreign language teachers*. *Language Teaching Research*, 10 (1) 3-31.
- Cohen, J. L. (2010). *Getting recognized: Teachers negotiating professional identities as learners through talk*. *Teaching and teacher Education*. 26, 473- 481.
- Gu, M. M. (2010). *Identities constructed in difference: English language learners in China*. *Journal of Pragmatics*, 42, 139- 152.
- Gu, Q. (2005). *Intercultural experience and teacher professional development*. *RELC*, 36 (1), 5- 22.
- Ho, S. T, K. (2009) *Addressing culture in EFL classrooms: The challenge of shifting from a traditional to an intercultural stance*. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 6 (1). 63- 76.
- Larsen-Freeman, D. (2005). *On the appropriateness of language teaching methods. in language and development*. *ILI Language Teaching Journal*, 1 (2) 1- 14.
- Lee, Y.-A, (2006). *Towards respecification of communicative competence: Condition of L2 instruction or its objective?* *Applied Linguistics*, 27 (3), 349- 376.
- Littlewood, W. (2004). *The task-based approach: Some questions and suggestions*. *EIT*. 58 (4), 319- 326.
- O' Dowd, R. (2007). *Evaluating the outcomes of online intercultural exchange*. *ELT Journal*, 61 (2), 144- 152.
- Park, J.E. (2007). *Co-construction of Nonnative Speaker Identity in Cross-cultural interaction* *Applied Linguistics*, 28 (3), 339- 360.
- Pennycook, A.D. (2010). *Language as a local practice*. London: Routledge.
- Phillipson, R. (2010). *Linguistics imperialism continued*. New York: Routledge.

نحوه ارزشیابی: پروژه تحقیقی و آزمون پایان نیمسال

مباحث نوین در آموزش مهارت‌های زبان فارسی

Current Issues in Teaching Persian Skills

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

کد درس: ۱۲

هدف: آشنایی با جدیدترین دستاوردها و تحقیقات علم آموزش زبان با تاکید بر اصول و فنون آموزش مهارت‌های

زبانی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- آشنایی با تاریخچه روش‌های آموزش زبان دوم/خارجی
- آشنایی با ماهیت، سیر تحول، اصول و فنون نوین آموزش هر یک از مهارت‌های چهارگانه زبانی (شامل مهارت شنیدن، مهارت صحبت کردن، مهارت خواندن و مهارت نوشتن)
- آشنایی با ماهیت، سیر تحول، اصول و فنون نوین آموزش مولفه‌های زبانی (شامل تلفظ، واژه، دستور و گفتمان)
- آشنایی با اصول نوین سنجش توانایی‌های زبانی و ارتباطی فارسی‌آموزان خارجی
- شناخت ویژگی‌های خاص آوایی/واجی، صرفی، نحوی، معنایی و کاربردشناختی زبان فارسی و مسائل و مشکلات خارجی‌ان/غیرفارسی‌زبانان در یادگیری این ویژگی‌ها،

منابع پیشنهادی:

- Archibald, J. (ed.) (2000). *Second Language Acquisition and Linguistic Theory*. Oxford: Blackwell.
- Doughty, C.J. and M.H. Long (eds.) (2013). *The Handbook of Second Language Acquisition*. Blackwell Publishing Ltd.
- Eliss, R. & Barkhuizen, G. (2005). *Analyzing Learner Language*. Oxford: Oxford University Press.
- Gass, S.M. & Selinker, L. (2013). *Second Language Acquisition*. New York: Routledge.
- Jordan, G. (2004). *Theory Construction and Second Language Acquisition*. Amsterdam: John Benjamins.
- Long, M.H. and C.J. Doughty (eds.) (2011). *The Handbook of Language Teaching*. Wiley-Blackwell Publishing Ltd.
- Mitchel, R. & Myles, F. (2013). *Second Language Acquisition Theories (3rd Ed.)*. London: Hodder Arnold.
- Ortega, L. (2008). *Understanding Second Language Acquisition*. London: Hodder Arnold.
- R. Kaplan (ed.) (2010), *The Oxford handbook of applied linguistics* (pp. 13-23). Oxford: Oxford University Press.

- Ritchie, W. C. & Bhatia, T. K. (Eds.) (2009). *The new Handbook of Second Language Acquisition*. 2nd, Ed. .Bingley: Emerald
- White, L. (2003) *Second Language Acquisition and Universal Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.

نحوه ارزشیابی: پروژه تحقیقی و آزمون پایان نیمسال

آزمون‌سازی پیشرفته زبان فارسی

Advanced Testing in Persian

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۱۳

نوع واحد: نظری

هدف: ارائه اطلاعات تکمیلی به دانشجویان درباره ارتباط آموزش زبان با آزمون و تهیه آزمون‌های معیار برای ارزیابی دانش زبانی فارسی‌آموزان.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- آشنایی با اصول سنجش و آزمون‌سازی.
- بررسی تحولات اخیر در سنجش و آزمون‌سازی زبان.
- آشنایی با ارزشیابی ارتباطی و فعالیت‌محور.
- آشنایی با آزمون‌های سنتی و پویا.
- آشنایی و بکارگیری اصول طراحی سؤال برای سنجش مهارت‌های چهارگانه زبانی
- آشنایی با روش‌های سنجش توانایی تلفظ، دانش واژگانی و توانش ارتباطی فارسی‌آموزان خارجی.
- آشنایی با روش‌های رایج استانداردسازی آزمون زبان و ارزیابی در کلاس درس.
- طراحی و تحلیل آزمون‌های تعیین سطح و مهارتی برای زبان فارسی.
- آشنایی با روش‌های تحلیل نتایج آزمون

منابع پیشنهادی:

- Antony, John Kunnan. (2000). *Fairness and Validation in Language Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press
- Chapelle, C.A., & Douglas, D. (2006). *Assessing language through computer technology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Chapelle, C.A., Enright, M.K., & Jamieson, J.M. (2008). *Building a validity argument for the Test of English as a Foreign Language*. New York/ London: Routledge.
- Douglas, D. (2000). *Assessing languages for specific purposes*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Douglas, D. (2010). *Understanding language testing*. London: Hodder-Arnold.
- Hawkey, Roger. (2005). *A Modular Approach to Testing English Language Skills*.
- Kane, M.T. (2006) Validation. In R. L. Brennan (ed.), *Educational measurement* (4th Ed.). Westport, CT: American Council on Education/Praeger.

McNamara, T., & Roeyer, C. (2006). *Language testing: The social dimension*. Malden, MA: Blackwell.

Weigle, S. (2002) *Assessing writing*. Cambridge: Cambridge University Press.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

بررسی و نقد منابع آموزشی زبان فارسی برای غیرفارسی‌زبانان

Reviewing and Criticizing the Instructional Materials of Teaching Persian to non-Persian speakers

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

کد درس: ۱۴

هدف: آشنایی با وضعیت موجود منابع آموزشی زبان فارسی و نقاط قوت، نقاط ضعف و کاربردهای هر یک از این منابع

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- آشنایی با اصول و مفاهیم برنامه‌ریزی درسی
- آشنایی با معیارها و اصول تمایزدهنده طرح‌درس‌های آموزشی
- آشنایی با رویکردهای دستورمحور، فعالیت‌محور و ارتباطی در برنامه‌ریزی درسی
- آشنایی با شیوه‌های تحلیل نیاز/نیازسنجی در برنامه‌ریزی درسی
- طراحی طرح درس برای آموزش زبان فارسی با اهداف ویژه
- طراحی طرح درس برای فارسی‌آموزان متفاوت؛ از جمله کودکان (ایرانی مقیم خارج و غیرایرانیان) دانش‌آموزان، دانشجویان و بزرگسالان
- آشنایی با شیوه‌ها و اصول نقد منابع و کتاب‌های آموزش زبان دوم/خارجی
- نقد و بررسی منابع آموزشی زبان فارسی بر اساس اصول ارزشیابی و انتخاب مواد آموزشی

منابع پیشنهادی:

- Cunningsworth, A. (1999). *Choosing Your Course book*. Oxford: Macmillan Education.
- Ellis, R. (2003). *Task-based language learning and teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Hyland, K. (2006). *English for academic purposes*. Oxon: Routledge.
- Tohnson, K. (2003). *Designing Language Teaching Tasks*. Hampshire: Palgrave.
- McDonough, J., & Shaw, C. (2013). *Materials and methods in ELT* (3rd Ed.). Oxford: Blackwell.
- Nunan, D. (2004). *Task-based language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, J. C. (2001). *Curriculum development in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, J. C. (2010). *English language Teaching Materials*. Cambridge: Cambridge University Press.
- shohamy, E. (2006). *Language policy: Hidden agendas and new approaches*. New York: Routledge.
- Spolsky, B. (2004). *Language policy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tomlinson, B. (2nd Ed.). (2011). *Materials development in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Tomlinson, B. (2nd. Ed.). (2014). *Developing Materials for language teaching*. London: Continuum.
- Van den Branden, K.(ed) (2006). *Task-based Language Education: from theory to practice*. Cambridge University Press.
- Willis, D., & Willis, J. (2007). *Doing task-based teaching*. Oxford: Oxford University Press.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی

مبانی و شیوه‌های آموزش زبان فارسی مبتنی بر فناوری‌های نوین

The Principles & Techniques of Teaching Persian Based on Modern Technologies

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۱۵

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با انواع فناوری‌های آموزش زبان و کاربرد آنها در آموزش و سنجش زبان فارسی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- نقش فناوری در آموزش زبان دوم/خارجی
- نقد و بررسی وضعیت آموزش مجازی و الکترونیکی زبان فارسی به خارجیان
- آموزش رایانه‌محور (CALL) و موبایل‌محور (MALL) زبان فارسی
- آموزش تعاملی زبان فارسی در فضای مجازی
- آشنایی با کاربردهای رایانه در تحقیقات زبان فارسی
- آشنایی با شیوه‌های طراحی آزمون‌های رایانه‌ای الکترونیکی (IBT) برای زبان فارسی
- آشنایی با شیوه‌های تهیه و تدوین مواد آموزشی الکترونیکی و مبتنی بر وب

منابع پیشنهادی:

- Andrews, R.J. (ed.). (2004). *The impact of ICT on literacy education*. London: Routledge Falmer.
- Blake, R.J. (2008). *Brave new digital classroom: technology and foreign language learning*. Washington, D.C.: Georgetown University Press.
- Blake, R.J. (2007). *New trends in using technology in the language curriculum*. Annual Review of Applied Linguistics, 27 (1), 76- 97.
- Bloch, J. (2008). *Technologies in the second language composition classroom*. (Michigan series on teaching multilingual writers). Ann Arbor: The University of Michigan Press.
- Chang, C.-W., Lee, J.-H., Chao, P.-Y., Wang, C.-Y., & Chen, G.-D. (2010). *Exploring the possibility of using humanoid robots as instructional tools for teaching a second language in primary school*. Educational Technology & Society, 13 (3), 13- 24.
- Chapelle, C.A. (2007). *Technology and second language acquisition*. Annual Review of Applied Linguistics, 37 (1), 98- 114.
- Chia, C. (2007). *Autonomy in language learning: the use of IT and internet resources*. Singapore: McGraw-Hill Education (Asia).
- Davison, C. (ed.). (2005). *Information technology and innovation in language education*. Hong Kong: Hoag Kong University Press.
- Del'bski, R. (2006). *Project-based language teaching with technology*. Sydney: National Centre for English Language Teaching and Research, Macquarie University for the AMEP Research Centre.

- Egbert, J., & Hanson-Smith, E. (eds.). (2007) *CALL environment: research, practice, and critical issues* (2nd Ed.) Alexandria, Va.: Teachers of English to Speakers of Other Languages.
- Erben, T., Ban, R., & Castaneda, M, E. (2009). *Teaching English language learners through technology*. New York: Routledge.
- Gu, Y. (2006). *Using the computer in ELT: Technology, practice and theory*. Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.
- Jamieson, J. (2005). *Trends in computer-based second language assessment*. Annual Review of Applied Linguistics, 25 (1), 228- 242.
- Kenning, M.M. (2007). *ICT and language learning: From print to the mobile phone*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Knapp, P., & Watkins, M. (2005). *Genre, text, grammar: Technologies for teaching and assessing writing*. Sydney: UNSW Press.
- Levis, J. (2007). *Computer technology in teaching and researching pronunciation*. Annual Review of Applied Linguistics, 27 (1), 184- 202.
- Lynch, M.M. (2004). *Learning online: A guide to success in the virtual classroom*. New York: Routledge Falmer.
- Prichard, A. (2007). *Effective teaching with Internet technologies: Pedagogy and practice*. London: Paul Chapman Publishing.
- Sharma, P., & Barrett, B. (2007). *Blended learning: Using technology in and beyond the language classroom*. Oxford: Macmillan.
- Son, J.-B. (ed.). (2004). *Computer-assisted language learning: Concepts, Contexts and practices*. New York: I Universe.
- Towndrow, P.A., & Vallance, M. (2004). *Using IT in the language classroom: A guide for teachers and students in Asia* (3rd Ed). Singapore: Longman.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

سرفصل دروس اختیاری دوره دکتری
آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان

روش تحقیق کمی و کیفی پیشرفته Advanced Qualitative and Quantitative Research Method

کد درس: ۱۶

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: کسب توانایی در طراحی و اجرای پروژه‌های تحقیقی درباره یادگیری زبان دوم/خارجی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- آزمون روشهای تحقیق متفاوت درباره زبان دوم و ارزیابی طرح تحقیق و روش تحلیل،
- صورت‌بندی پرسشهای تحقیق و فرضیه‌ها و طرح مطالعه با در نظر داشتن انواع داده‌ها در یادگیری زبان دوم با تأکید بر روالهای مشاهده و مطالعه همبستگی؛
- مهیا ساختن طرح تحقیق، فرضیه‌ها و پرسشنامه.

منابع پیشنهادی:

حافظنیا، محمدرضا (۱۳۸۶). *مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی*. تهران: انتشارات سمت.
خادمی زاده، عبدالوهاب (مترجم). (۱۳۸۷). *آمار به زبان ساده در پژوهش‌های آموزشی، روان‌شناسی و علوم اجتماعی*. نشر نی.

- Blaxter, L., Hughes C. & Tight, M. (2010). *How to research*. New York: McGraw-Hill Education.
- Blom, E. & Unsworth, S. (2010). *Experimental methods in language acquisition research*. Amsterdam: John Benjamins.
- Bowern, C. (2015). *Linguistic fieldwork: A practical guide*. New York: Palgrave Macmillan.
- Chelliah, S. & De Reuse, W. J. (2011). *Handbook of descriptive linguistic fieldwork*. London: Springer.
- Duff, P. A. (2008). *Case study research in applied linguistics*. New York: Lawrence Erlbaum.
- Johnson, K. (2008). *Quantitative methods in linguistics*. Malden, MA.: Blackwell.
- King, N., & Horrocks, C. (2010) *interviews in qualitative research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Krug, M. G. Schlüter, J. (Eds.). (2013). *Research methods in language variation and change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Leedy, P. D. & Ormrod, J. E. (2015). *Practical research: Planning and design*. (11th. Ed.). Upper Saddle River, N.J.: Pearson, Prentice-Hall.
- Mackey, A. & Gass, S. M. (2015). *Second language research: Methodology and design*. (2nd. Ed.) Mahwah NJ: Lawrence Erlbaum.
- Nunan, D. (2012). Research methods. In M. Byram (ed.), *Rutledge encyclopedia of language teaching and learning* (pp. 501- 505). London: Routledge.

- Paltridge, B., & Phakiti, A. (eds). (2010). *Continuum companion to research methods in applied Linguistics*. Continuum
- Perry, F. L. (2011). *Research in applied linguistics: Becoming a discerning consumer*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Warren, C. A. B. & Karner, T. X. (2009). *Discovering Qualitative Methods: Field Research, Interview, and Analysis*. (1st ed.). Los Angeles: Roxbury.
- Wei, Li and Meliss G.Moyer. (2008). *The Blackwell Guide to Research Methods in Bilingualism and Multilingualism*. Published Online: 6 MAR 2009
- Wray, Alison and Aileen Bloomer. (2006). *Projects in Linguistics: A practical guide to researching language*. Hodder Arnold Publications.

نحوه ارزشیابی: پروژه تحقیقی

تحقیق در متون نظم و نثر گذشته زبان فارسی Researching Classic Persian Prose and Poetic Texts

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۱۷

نوع واحد: نظری

هدف: تحقیق و تتبع در ویژگی‌های متون قدیمی زبان فارسی و کشف ویژگی‌های حاکم بر زبان آنها

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

شناخت ویژگی‌های مهم متون برجسته نظم و نثر گذشته زبان فارسی، شناخت سیر تحول متون ادبی در دوره‌های مختلف ادبیات زبان فارسی

منابع اصلی نثر فارسی:

- اسرارالتوحید: ابوسعید ابی‌الخیر (محمد بن منور)
- گلستان سعدی
- کلیله و دمنه: ترجمه نصرالله منشی، تحقیق مجتبی مینوی
- مرزبان نامه: سعدالدین وراوینی، تحقیق خطیب رهبر
- تاریخ بیهقی: ابوالفضل بیهقی، تصحیح دکتر فیاض، شرح خطیب رهبر
- منشآت قائم مقام فراهانی
- تاریخ عالم آرای عباسی، ترجمه به انگلیسی: آربری
- هزار سال نثر پارسی: کریم کشاورز
- گنجینه سخن: دکتر مصفا

منابع اصلی نظم پارسی:

- رودکی
- کسایی
- منوچهری
- انوری
- خاقانی
- غزلیات حافظ و سعدی
- مثنوی مولوی و دیوان شمس
- شاهنامه فردوسی
- خمسه نظامی

- صائب و بیدل
- وصال شیرازی
- قآنی
- فروغی بسطامی

- گنج سخن: مصفا (برای خارجیان مناسب است)

برخی از منابع پیشنهادی: منابع درس بنا به تشخیص استاد محترم و به صورت گزینش از آثار منتشره در هر یک از بندهای سرفصل انتخاب می‌گردد.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

تحقیق در متون نظم و نثر معاصر زبان فارسی
Researching Contemporary Persian Prose and Poetic Texts

کد درس: ۱۸

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با آثار برگزیده نظم و نثر زبان فارسی معاصر

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

شعر:

- شاخص‌ترین قالب‌ها و شاخه‌های شعر نو،
- وجوه تمایز شعر نو و شعر قدیم (در حوزه زبان، تخیل، عواطف و اندیشه، شکل و موسیقی، ساختمان شعر)،
- بررسی شعر چهره‌های شاخص شعر سنتی و شعر نو،
- بررسی شعر زن در دوران معاصر،
- بررسی شعر کودک و نوجوان در دوران معاصر

نثر:

۱. بررسی نثر فارسی در آستانه مشروطه خواهی، پیشگامان نثر نو فارسی، گرایش‌های نثر فارسی در دوران معاصر (شاه‌های مختلف نثر در این بخش بررسی می‌شود از جمله: نثر دانشگاهی یا دانشگاهیان)، ویژگی‌های شاخص نثر فارسی معاصر،
۲. نثر داستانی: طبقه‌بندی داستان‌ها به لحاظ محتوی، داستان‌های تخیلی (تفریحی و تفریحی)، داستان‌های تحلیلی، قصه (بررسی وجوه مختلف قصه‌ها)، رمانس، رمان، رمان نو، رمان پست مدرنیستی، داستان کوتاه، داستان بلند، اشکال فرعی داستان کوتاه (داستانک، داستان لطیفه‌وار، داستان مینیمالیستی)، عناصر داستان،
۳. مکاتب داستان نویسی،
۴. چهره‌های برجسته داستان نویسی ایران،
۵. بررسی داستان کودک و نوجوان،
۶. بررسی داستان‌های زنان،
۷. نگاهی اجمالی به نمایش نامه نویسی در دوران معاصر

منابع پیشنهادی: منابع درس بنا به تشخیص استاد محترم و به صورت گزینش از آثار منتشره در هر یک از بندهای سرفصل انتخاب می‌گردد. با وجود این، برخی از منابع پیشنهادی عبارتند از:

آرین پور، یحیی (۱۳۸۹). *از صبا تا نیما: تاریخ ۱۵۰ سال ادب فارسی*. چاپ نهم. تهران: نشر زوار.
----- (۱۳۸۷). *از نیما تا روزگار ما: تاریخ ادب فارسی معاصر*. چاپ پنجم. تهران: نشر زوار.
حقوقی، محمد. (۱۳۷۱). *ادبیات امروز ایران*. چاپ هفتم. تهران: نشر قطره.
شفیعی کدکنی، محمدرضا (۱۳۹۰). *با چراغ و آینه*. تهران: انتشارات سخن.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

معنی‌شناسی و کاربردشناسی زبان فارسی

Persian Semantics and Pragmatics

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۱۹

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مهمترین مسائل مرتبط با مطالعه معنی از دو منظر نظری و کاربردی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- طرح و بررسی نظریه‌های معنی‌شناسی: معنی‌شناسی مفهومی، معنی‌شناسی شناختی
- سنجش مبانی نظریه‌های معنایی با رفتارهای معنایی زبان فارسی
- معرفی و بحث درباره نظریه‌های تحلیل گفتمان و کاربردشناسی زبان
- بحث و بررسی مسائل معنی‌شناسی در دو حوزه اصلی معنی‌شناسی واژگانی و معنی‌شناسی جمله در زبان فارسی
- شناخت روابط مفهومی جانشینی و روابط مفهومی همنشینی
- محدودیت‌های هم‌وقوعی واحدهای واژگانی در تولید جمله
- معنی جمله
- معنی گوینده
- بررسی انسجام درونی و انسجام بیرونی در ساخت معنایی جمله در زبان فارسی
- آشنایی با مفاهیم نظری مرتبط با موضوع معنی‌شناسی و کاربردشناسی از قبیل بافت و انواع آن، معنای گفتمانی، تحلیل انتقادی گفتمان (Critical Discourse Analysis) و ساخت اطلاع
- ارزیابی کارایی و سودمندی نظریه‌های تحلیل گفتمان و کاربردشناسی از طریق تحلیل انواع متون مورد نظر و علاقه دانشجویان (همچون متون آموزشی، رسانه‌ای، داستانی، ادبی)

منابع پیشنهادی:

- صفوی، کورش. (۱۳۸۱). معنی‌شناسی کاربردی. انتشارات همشهری.
- صفوی، کورش. (۱۳۷۹). درآمدی بر معناشناسی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی.
- لاینز، جان. (۱۳۹۱). درآمدی بر معنی‌شناسی زبان. کورش صفوی (مترجم). تهران: انتشارات علمی
- Kenesei, I, and R. M. Harnish (eds.) (2001). *Perspectives on Semantics, Pragmatics, and Discourse*. Benjamin.
- Partee, B.H. (ed.) (2004). *Compositionality in Formal Semantics*. Blackwell.
- Portner, P., et. al. (eds.). (2002). *Formal Semantics*. Blackwell.
- Saeed, J. (2015). *Semantics*. (4th. Ed.), Oxford: Blackwell.

- Celce-Murcia, M. and E. Olshtain. (2000). *Discourse and Context in Language*. Cambridge Teaching: A Guide for Language Teachers.
- Hoey, Michael. (2001). *Textual Interaction*. Routledge.
- McCarthy, M. (10th ed.). (2000). *Discourse Analysis for language Teachers*. Cambridge University Press.
- Philips & Jengensen. (2002). *Discourse Analysis as Theory & Method*. London: Sage Publications.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

زبان‌شناسی مقابله‌ای و تجزیه و تحلیل خطاها Contrastive Linguistics and Errors Analysis

کد درس: ۲۰

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- آشنایی با میانی و تاریخچه زبان‌شناسی مقابله‌ای
- آشنایی با فرضیه تحلیل خطا و انواع خطاهای زبانی
- بررسی تأثیر دانش آوایی، واژگانی، نحوی، نگارشی، گفتمانی و فرهنگی زبان مادری در یادگیری زبان دوم/خارجی
- بررسی مقابله‌ای خطاهای فارسی‌آموزان خارجی در سه سطح زبانی، گفتمان و نیز منظورشناسی
- ارائه راهکار آموزشی برای مشکلات زبان‌آموزان بر اساس تجزیه و تحلیل زبانی.

منابع پیشنهادی:

- یارمحمدی، لطف‌اله. (۱۳۷۵). بررسی مقابله‌ای ساخت جمله فارسی و انگلیسی، دانشگاه پیام نور.
ضیاء حسینی، محمد. (۱۳۷۳). درآمدی بر زبان‌شناسی مقابله‌ای. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی
- Clyne, Michael. (2003). *Dynamics of Language Contact and Grammatical Change*. Cambridge.
Fallahi, M. (1991). *Contrastive Linguistics and Analysis of Errors*. Tehran. Iran University Press.
Holm, John. (2004). *Languages in contact*. Cambridge.
James. C. (1980). *Contrastive Analysis*. Longman.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

مباحث نوین در صرف و نحو زبان فارسی و کاربرد آموزشی آنها

Current Issues in Persian Morphology and Syntax and their Educational Usage

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۲۱

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با آخرین پژوهش‌های دو حوزه صرف و نحو زبان فارسی و پیامدهای آموزشی آنها

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- آشنایی با تحلیل‌های ارائه شده در مجله‌های تخصصی داخلی و خارجی از ساخت‌های صرفی و نحوی زبان فارسی
- بررسی روش شناسی و یافته‌های علمی رساله‌های دکتری در حوزه‌های صرف و نحو زبان فارسی
- نحوه آموزشی کردن مباحث نوین صرفی و نحوی و بهره‌گیری از یافته‌های این مباحث در متون آموزشی زبان فارسی به غیرفارسی زبانان (اتکا و استناد به مشکلات زبان‌آموزان غیرایرانی به هنگام یادگیری این ساخت‌ها و به کار گرفتن این نتایج در تحقیقات ارائه شده در مقاله‌های تخصصی و نیز رساله‌های دکتری می‌تواند در برقراری پیوند بین نظریه و کاربرد سودمند واقع شود).

منابع پیشنهادی:

مجله‌های تخصصی داخلی و خارجی (مقاله‌های مرتبط با صرف و نحو زبان فارسی)
رساله‌های دکتری در موضوع صرف و نحو زبان فارسی

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

طراحی دوره تربیت مدرس زبان فارسی Designing Persian Teacher Training Courses

کد درس: ۲۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با اصول حرفه ای آموزش زبان دوم/خارجی، آشنایی با انواع الگوهای تربیت مدرس زبان فارسی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- سیر تکوین الگوهای تربیت مدرس زبان دوم/خارجی
- انواع نظریه‌های تربیت مدرس زبان و نقد و آسیب شناسی آنها متناسب با اهداف آموزش زبان فارسی به خارجیان
- بررسی انواع الگوهای آموزش قبل از خدمت و ضمن خدمت مدرسان زبان فارسی با هدف تأمین نیاز مناطق مختلف جهان
- طراحی دوره‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت، بلندمدت و مهارتی تربیت مدرس زبان فارسی
- آشنایی با شیوه‌های نوین آموزش زبان فارسی به خارجیان در بستر وب و شبکه جهانی
- مسائل و مزیت‌های مدرسان بومی و غیربومی زبان فارسی در خارج از کشور

منابع پیشنهادی:

- Bradbury, H., Frost, N., Kilminster, S., & Zukas, M. (eds.). (2009). *Beyond reflective practice: New approaches to professional lifelong learning*. Abingdon: Routledge.
- Edge, J., & Garton, S. (2009) *From experience to knowledge in ELT*. Oxford: Oxford University Press.
- Edge, J. (2011). *The reflexive teacher educator: Roots and wings*. New York: Routledge.
- Ghaye, T. (2010). *Teaching and learning through reflective practice: A practical guide for positive action* (2nd Ed.). London: Routledge.
- Hopkins, d. & Reid, R. (eds.). (2011). *Rethinking teacher education*. New York: Routledge.
- Hopkins, D. (2008). *A Teacher's guide to classroom research* (4th Ed.). Maidenhead: Open University Press/McGraw-Hill Education.
- Hui, M. & Grossman, D.L. (eds.). (2011). *Improving teacher education through action research*. New York: Routledge.
- James, P. (2011). *Teachers in action*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Johnson, K. E. (2009). *Second language teacher education: A sociocultural perspective*. London: Routledge.
- Johnson, K.E., & Golombek, P.R. (2010). *Research on second language teacher education: A sociocultural perspective on professional development*. London. Routledge.

- Kumaravadivelu, B. (2006). *Understanding language teaching: From method to postmethod*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Kumaravadivelu, B. (2008). *Cultural globalization and language education*. New Haven, CT: Yale University Press.
- Kumaravadivelu, B. (2011). *Language teacher education for a global society: A modular model for knowing, analyzing, recognizing, doing, and seeing*. New York: Routledge.
- McClelland, V. & Varma, V. (eds.). (2011). *Advances in teacher education*. London: Routledge.
- McDonagh, C., Roche, M., Sullivan, B., & Glenn, M. (2011). *Enhancing practice through classroom research: A teacher's guide to professional development*. London: Routledge.
- Richards, C.J. (2005). *Professional development for language teachers: Strategies for teacher learning*. Cambridge: Cambridge University Press.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی

ایران‌شناسی Iranology

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۲۳

نوع واحد: نظری

هدف: کسب دانش و توانایی لازم برای معرفی ابعاد مختلف فرهنگ و تمدن باستانی و اسلامی ایران و نیز تحولات و جذابیت‌های کنونی ایران به غیرفارسی‌زبانان، به‌ویژه در مأموریت‌های خارج از کشور؛ ارتقاء آگاهی فارسی‌آموزان و دیگران نسبت به سهم و نقش ایرانیان در فرهنگ جهانی و کوشش برای خنثی‌سازی تبلیغات و ستیزه‌جویی‌های فرهنگی بیگانه.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- بررسی ابعاد و جلوه‌های ارزشی فرهنگ و تمدن ایران، اعم از باستانی و اسلامی، در حوزه‌های تاریخ، علم، دین، هنر، معماری، زبان، ادبیات، آداب و رسوم، شیوه زندگی و تفکر اجتماعی؛
- مطالعه نقش ایران در گسترش اسلام و تمدن اسلامی؛
- پرداختن به مطالعات خاورشناسان و ایران‌شناسان؛
- مطالعه تأثیر فرهنگ و تمدن ایران بر فرهنگ اقوام و ملل دیگر و تأثیرات متقابل فرهنگی؛
- کسب آگاهی و آمادگی لازم برای رساندن شأن و عزت فرهنگ ایرانی به غیرفارسی‌زبانان از طریق گفتگو، تدریس و یا ایراد سخنرانی و برگزاری مراسم فرهنگی و ملی با کمک رایزنی‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

برخی از منابع پیشنهادی:

- بدوی، عبدالرحمن (۱۳۷۵). فرهنگ کامل خاورشناسان. چاپ اول. قم: مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی.
- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۸۴). تاریخ ایران بعد از اسلام، چاپ یازدهم. تهران: انتشارات امیرکبیر.
- سعیدی، محمدرضا (۱۳۹۱). ایران‌شناسی. تهران: انتشارات سمت.
- فرای، ریچارد نلسون (۱۳۵۸). عصر زرین فرهنگ ایران. ترجمه مسعود رجب‌نیا. چاپ اول. تهران: انتشارات سروش.
- صحرائی، رضامراد؛ م. سلطانی؛ م. شهباز و ف. مرصوص (۱۳۹۴). مجموعه ایران‌شناسی. جلد اول. تهران: بنیاد سعدی با همکاری انتشارات فاطمی.
- گروه مؤلفان (۱۳۸۰ تا کنون). مجموعه از ایران چه می‌دانم. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- گروه مؤلفان و مترجمان (۱۳۷۶ - ادامه دارد). فرهنگ خاورشناسان. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- گیرشمن، رومن (۱۳۵۵). ایران از آغاز تا اسلام. ترجمه محمد معین. چاپ اول. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- مطهری، مرتضی (۱۳۵۷). خدمات متقابل اسلام و ایران. چاپ نهم. قم: انتشارات صدرا.
- Ehsan Y. et al (1982- to now). *Encyclopaedia Iranica*, USA: Persian Heritage Foundation and Columbia University

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

رده‌شناسی زبان فارسی Persian Typology

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۲۴

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا کردن دانشجویان با مباحث و مفاهیم اصلی رده شناسی و چگونگی جمع‌آوری داده و تحلیل رده-شناختی و ویژگیهای رده شناختی زبان فارسی در مقایسه با دیگر زبان‌های ایرانی و دیگر زبان‌های دنیا

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- ویژگی داده‌ها در تحلیل‌های رده شناختی
- چگونگی مقایسه‌های بین‌زبانی
- رده شناسی واژگانی، نحوی، آوایی و ساختوازی،
- سلسله مراتب، همگانیها و پروتوتایپ‌های رده شناختی
- تبیین‌های رده شناختی
- رده شناسی تاریخی
- ویژگیهای رده‌شناسی آوایی، ساختوازی، نحوی و واژگانی زبان فارسی در مقایسه با دیگر زبانها و گونه‌های ایرانی و دیگر زبانهای دنیا (یافتن شباهتها و تفاوتهای رده شناختی)

منابع پیشنهادی:

- دبیرمقدم، م. (۱۳۹۲). *رده شناسی زبانهای ایرانی*. تهران: انتشارات سمت
- Moravesik, G.A. (2013). *Introducing Language Typology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Song, J.J(ed.). (2013). *The Oxford handbook of linguistic typology*. Oxford: Oxford University Press.
- Booij, Geert. (2012). *The grammar of words: An introduction to linguistic morphology*. Oxford: Oxford University Press.
- Haspelmath, M; M. Dryer; D. Gil & B. Comrie(eds.). (2005). *The world atlas of language structures*. Oxford: Oxford University Press.
- Croft, W. (2ed.). (2003). *Typology and Universals*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Shopen, Timothy (ed.). (2007). *Language Typology and Syntactic Description, Vol. 1: Clause Structure, 2nd ed.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Comrie, Bernard. (1989). *Language universals and linguistic typology: syntax and morphology*. Oxford: Blackwell.
- Comrie, B. (2ed.). (1989). *Language universals and linguistic typology: syntax and morphology*. Oxford: Basil Blackwell.
- Hawkins, J.A. (1988). 'Explaining language universals', in J.A. Hawkins (ed.), *Explaining language universals*. Oxford: Basil Blackwell.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

روانشناسی زبان Psycholinguistics

کد درس: ۲۵

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با اصول و مبانی پیشرفته دانش روانشناسی زبان در رابطه با مباحث پردازش، فراگیری و یادگیری زبان.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

- دامنه مطالعات روانشناسی زبان؛
- تاریخچه روانشناسی زبان؛
- نظام ارتباطی زبان انسان و حیوانات؛ شالوده‌های زیستی زبان؛
- مبانی عصب‌شناختی و عملکرد ساختار مغز؛
- واژگان ذهنی؛
- دیدگاه‌ها و مدل‌های تولید و درک گفتار؛ پ
- پردازش شنیداری، دیداری و خوانداری؛
- زبان‌آموزی کودک؛
- یادگیری زبان خارجی: رویکردها و نظریه‌ها؛
- دوزبانگی/چندزبانگی؛
- رابطه زبان و شناخت.

منابع پیشنهادی:

- Ambridge, B., & Lieven, E.V.M. (2011). *Language Acquisition: Contrasting theoretical approaches*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bavin, L. (Ed.). (2016). *The Cambridge Handbook of Child Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Carroll, D.W. (2008). *Psychology of language* (5th ed.). Belmont: Thomson Higher Education.
- Cook, V. (2008). *Second Language Learning and Language Teaching* (4th ed.). London: Routledge.
- Cook, V. & Bassetti, B. (2011). *Language and bilingual cognition*. New York: Psychology Press.
- Field, J. (2003). *Psycholinguistics: A resource book for students*. London: Routledge.

- _____. (2005). *Language and the mind*. London: Routledge.
- _____. (2004). *Psycholinguistics: The key concepts*. London: Routledge.
- Fernandez, E. & Smith Cairns, H. (2011). *Fundamental of Psycholinguistics*. Malden, M.A: Wiley-Blackwell.
- Friederici, A. D. & G. Thierry. (2008). *Early language development*. Amsterdam: John Benjamins Publication Company.
- Gass, S. M. & Selinker, L. (2008). *Second language acquisition: An introductory course*. London: Routledge.
- Harley, T. (2008). *The psychology of language: From data to theory* (3rd ed.). Hove: Psychology Press.
- Kormos, J. (2006). *Speech production and second language acquisition*. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates.
- Robinson P. & Ellis, N. (2008). *Handbook of cognitive linguistics and second language acquisition*. New York: Routledge.
- Spivey, M. J., McRae, K. & Joanisse, M. F. (2012). *The Cambridge handbook of psycholinguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tomasello, M. (2003). *The new psychology of language*. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates.
- Van Patten, B. & Williams, J. (Eds.). (2015). *Theories in second language acquisition: An introduction*. New York: Routledge.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

جامعه‌شناسی زبان

کد درس: ۲۶

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: تحقیق درباره زبان و جامعه برای درک بهتر ساختار زبان و عملکرد آن در ارتباطات و آگاهی یافتن از ساختار اجتماعی و روابط و قواعد رایج در آن.

سرفصل دروس: (۳۲ ساعت)

- تنوع زبانی
- زبان، تفکر و فرهنگ
- گفتار و تعامل اجتماعی
- دو و چند زبانی
- جامعه پذیری و زبان دوم
- مولفه‌های فردی و اجتماعی و زبان دوم آموزی
- نظریه‌های جامعه‌شناختی زبان دوم

منابع پیشنهادی:

- Bayley, R. and C. Lucas. (eds.). (2007). *Sociolinguistic variation, theories, methods, and applications*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Biber, D. and E. Finegan. (1994). *Sociolinguistic perspectives on register*. Oxford: Oxford University Press.
- Jourdan, C. and K. Tuite. (eds.). (2006). *Language, culture, and society*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Milroy, L. and M. Gordon. (2003). *Sociolinguistics: method and interpretation*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Wardhaugh, R. (2006). *An introduction to sociolinguistics* (5th ed.). Oxford: Blackwell Publishing.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان نیمسال و پروژه تحقیقی به تشخیص استاد

تحقیق آزاد Free Research

کد درس: ۲۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: فراهم آوردن امکان تحقیق در زمینه مورد نظر دانشجو با نظارت استاد و ارائه مقاله.

سرفصل دروس:

در این درس دانشجویان موظفاند در یکی از شاخه‌های تخصصی آموزش زبان فارسی به خارجیان به مطالعه بپردازند و پس از گزارش پژوهش‌های انجام‌شده در شاخه مورد نظر خود، مقاله‌ای قابل انتشار در مجله‌های علمی-پژوهشی ارائه نمایند و این پژوهش را ابزار اولیه انتخاب و تدوین رساله دکتری خود در نظر بگیرند.

منابع پیشنهادی: صرفاً بنا به پیشنهاد استاد محترم درس برای هدایت دانشجویان

نحوه ارزشیابی: پروژه تحقیقی

